

13 SERİ NO'LU KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Belge türü	Tebliğ
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Tebliğ grubu	KURUMLAR VERGİSİ GENEL TEBLİĞLERİ
Tarih	21.11.1963
Sıra no	13

Ortalama Gider Emsali

Tahvilin Nev'i	Kaynağın	Genel	Toplamı	
	Gider hissesi	Gider hissesi		
	%	%		
Kanuni ihtiyat akçeleri karşılığı olarak bulundurulan	–	1/2	1/2	
Mevduat karşılığı olarak bulundurulan	2	1/2	2	1/2
Serbest portföyde bulundurulan	1	1/2	1	1/2
Tasarruf bonoları	–	1/2	1/2	

Görüldüğü üzere, yukarıdaki tabloda, vergiden muaf menkul kıymetler, kurumların ve özellikle bankaların bunları iktisap sebepleri nazara alınarak dört grupta mütalâa edilmiştir.

1. Kanunî ihtiyat akçeleri kıymetler karşılığı olarak bulundurulan menkul kıymetler:

Türk Ticaret Kanununun 466 ncı maddesinin 1 ve 3 numaralı bentleri gereğince ayrılan kanunî ihtiyatlar ile Bankalar Kanununun 35 inci maddesi hükmü uyarınca ayrılan ileride vukuu muhtemel zarar karşılıkları mukabilinde yine Bankalar Kanununun 36 ncı maddesinin hükmü mucibince alınan Devlet tahvilleridir.

2. Mevduat karşılığı olarak bulundurulan menkul kıymetler:

Mülga 2999 sayılı Bankalar Kanununun değişik 26 ncı maddesinin hükmü gereğince, 6112 ve 6115 sayılı kanunların yürürlük tarihi olan 10/7/1953 gününe kadar mevduat karşılığı olarak satın alınmış bulunan Devlet tahvilleridir.

3. Serbest Portföyde bulundurulan menkul kıymetler :

Bunlar mükelleflerin ihtiyari olarak mübayaa ettikleri menkûl kıymetlerdir.

4. Tasarruf bonoları :

223 sayılı Yatırımlar Finansman Fonu Teřkil ve Tasarruf Bonoları İhracı hakkındaki Kanun hükümleri gereğince yapılan tevdiat veya tevkifat mukabilinde iktisap olunan tasarruf bonolarıdır.

Kanunun yukarıda zikredilen hükmü mucibince, bahis konusu menkul kıymetlerin temettü, faiz ve ikramiyelerine isabet eden giderler, bunların gerçek miktarlarıyla kesin olarak tespit edilememesi halinde, ilgili gruptaki menkul kıymetlerin itibari değer toplamına, tabloda bu menkul kıymetlerin hizasında gösterilen ortalama gider emsalleri uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır.

Üç sütun halinde gösterilen ortalama gider emsallerinden ilk sütunda yer alanlar kaynağın gider hissesini, yâni bir nevi özel gider payını bulmak, ikinci sütundakiler ise, genel gider hissesini hesaplamak içindir. Üçüncü sütundaki rakamlar da ilk iki sütunun toplamını ifade etmektedir.

Her grubun itibarî değer toplamı ayrı ayrı nazara alınarak bu toplamlara hizalarındaki emsaller uygulanmak suretiyle gider hisseleri hesaplanacak ve bunlar toplanmak suretiyle menkul kıymetler portföyüne isabet eden gider yekûnu bulunacaktır.

Misâl : Kazancını takvim yılı itibariyle tespit eden kurumlar vergisine tâbi bir mükellefin vergiden muaf menkul kıymetler portföyünde serbest olarak bulundurduğu tahvillerin itibarî değer toplamı, muhtelif tarihlerde yapılan tahvil alım satımları dolayısıyla, hesap dönemine dahil ayların son günlerinde aşağıda gösterildiği gibidir :

	Serbest Portföyde bulundurulan Tahvillerin itibari deęer toplamı
Günler	Türk Lirası
31 Ocak	100.000
28 Subat	90.000
31 Mart	120.000
30 Nisan	140.000
31 Mayıs	140.000
30 Haziran	110.000

31 Temmuz	110.000
31 Ağustos	130.000
30 Eylül	150.000
31 Ekim	150.000
30 Kasım	160.000
31 Aralık	160.000

Tablodaki rakamlar toplanıp, 12 ye bölünürse sonuç (yâni serbest portföyün itibarî değeri toplamı) 130.000 TL. dir. Ortalamayı ifade eden bu meblâğı bununla ilgili gider emsalleri uygulandığından $130.000 \times 1/100 = 1.300$ ve $130.000 \times$

$$1/2$$

$$130.000 \times 1/100 = 1.300 \text{ ve } 130.000 \times$$

$$= 650 \text{ bulunur.}$$

$$100$$

Böylece $1.300 + 650 = 1950$ lira mükellefin serbest portföyünde mevcut menkul kıymetlere isabet eden giderdir. Aynı ameliyede gider emsallerini toplam halinde nazara almak ve

$$1/2$$

$$130.000 \times 1$$

$$= 1950$$

$$100$$

hesap işlemini yapmak suretiyle de sonuca varmak mümkündür. Diğer üç guruba kanunî ihtiyat akçeleri olarak bulundurulanan, mevduat karşılığı olarak bulundurulanan ve tasarruf bonoları isabet eden giderler de bu suretle hesaplandıktan sonra neticeler toplanacak,

bulunan rakam, ihraç kanunlarına veya Devletle akdolunân mukavelenamelere göre mevcut ve çıkacak vergilerden muaflığı kabul edilmiş olan menkul kıymetlerin Kurumlar vergisinden istisna edilen temettü, faiz ve ikramiyelerine ilgili hesap döneminde isabet eden giderlerin yekûnuna tekabül edecektir.

Diğer taraftan, Banka kredilerini tanzim komitesince ortalama gider emsali tâyin olunan menkul kıymet nevileri dışında kalan vergiden muaf menkul kıymetlerin temettü, faiz ve ikramiyelerine isabet eden giderlerin gerçek miktarlarıyla tespiti lâzımdır.

Bilgi edinilmesi ve gereğinin buna göre ifası rica olunur.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026